

Σεμινάριο: Διαχείριση σχολικής τάξης

Βάσιου Αικατερίνη

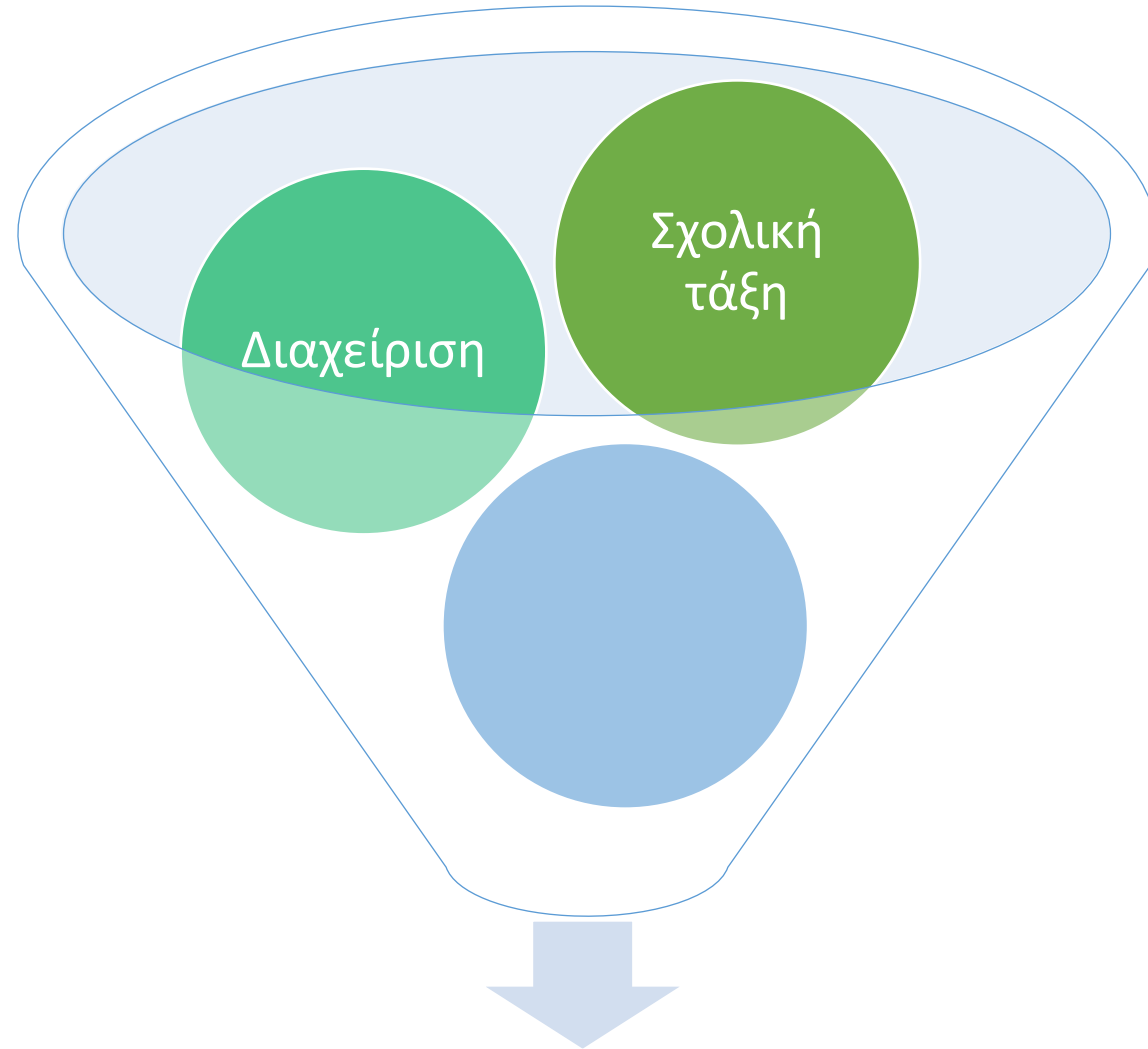
Επίκουρη Καθηγήτρια, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Κρήτης

avasiou@uoc.gr

Ζέσταμα

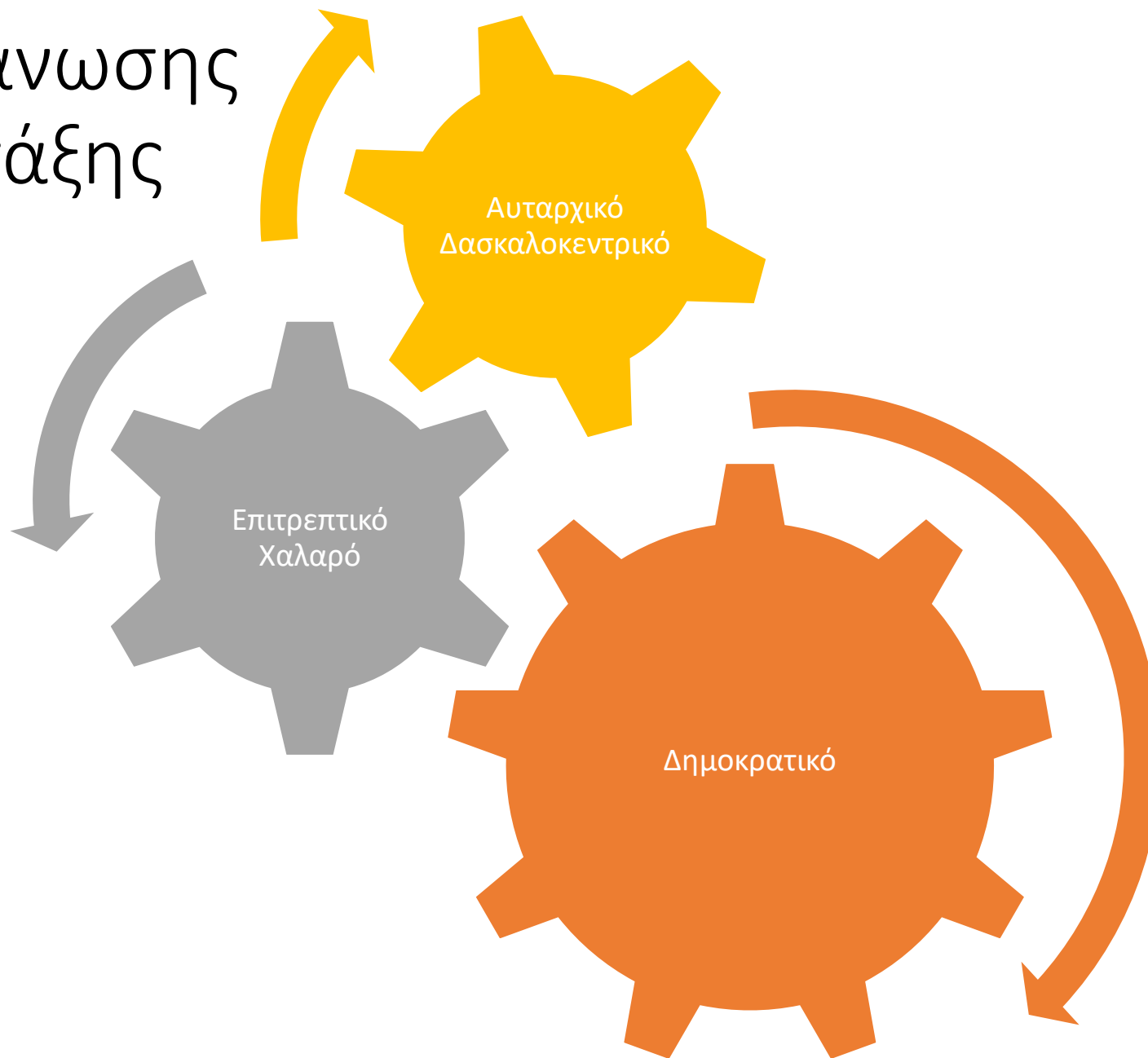
Τι σας έρχεται στο νου, όταν ακούτε τη λέξη «Διαχείριση»;

- Γιατί λέγεται «τάξη»;
- Σε ποιους τομείς αναφέρεται η τάξη;
- Είναι αναγκαία η ύπαρξη τάξης και γιατί;

Πρόληψη & Αντιμετώπιση
προβλημάτων

Μοντέλα οργάνωσης της σχολικής τάξης

Θετικό VS αρνητικό
παιδαγωγικό κλίμα

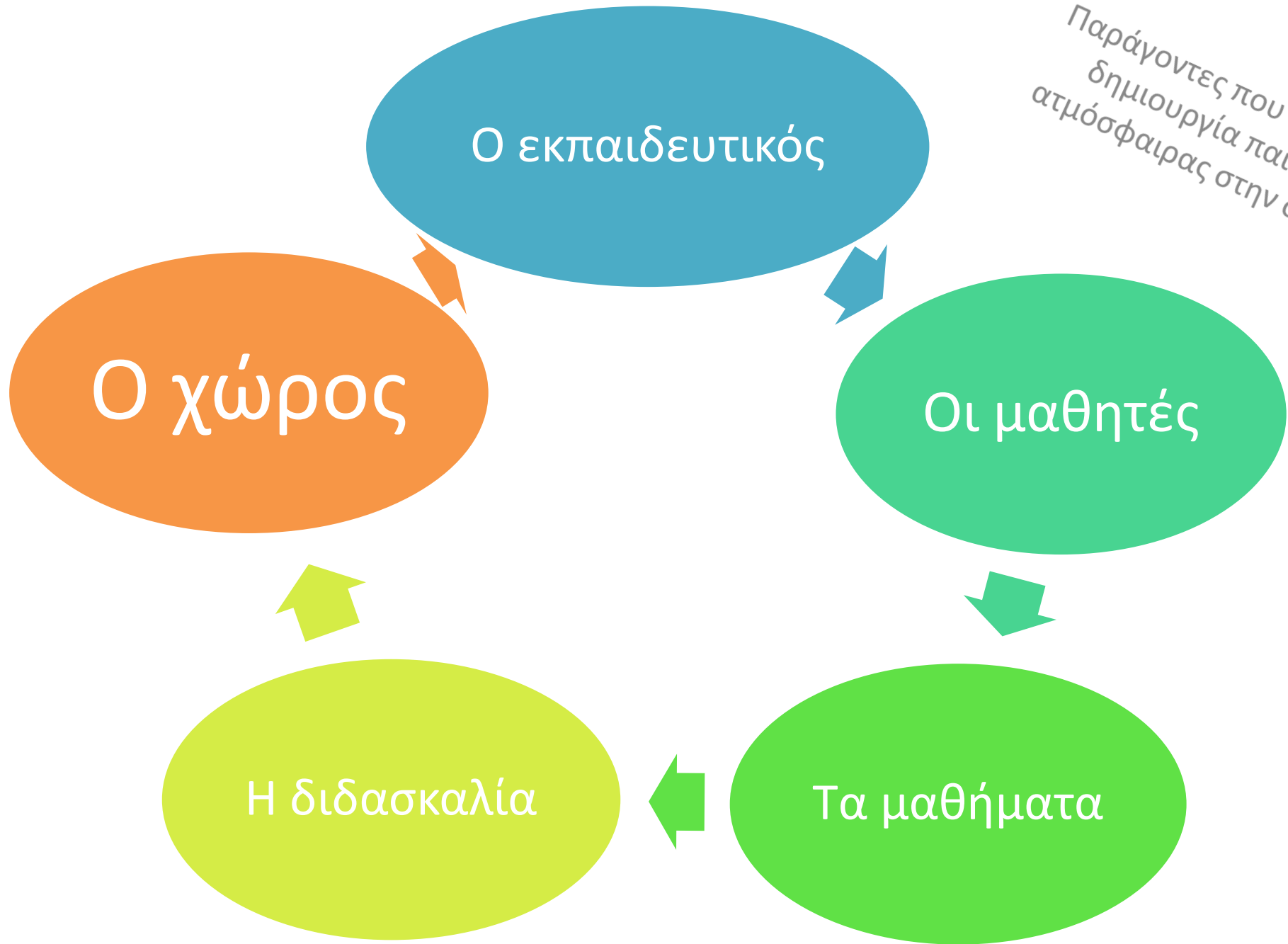
Το παιδαγωγικό κλίμα χαρακτηρίζεται αρνητικό όταν...

- οι μαθητές φοβούνται να κάνουν λάθος,
- υπακούουν στους κανόνες της τάξης μόνο και μόνο για να αποφύγουν την τιμωρία που επιφέρει η παραβίασή τους,
- αισθάνονται μία ψυχρή και εχθρική ατμόσφαιρα στην τάξη,
- αντιπαθούν τον εκπαιδευτικό, την εκπαιδευτική διαδικασία και το σχολείο.

Το παιδαγωγικό κλίμα χαρακτηρίζεται Θετικό όταν...

- η ατμόσφαιρα είναι φιλική, υποστηρικτική, ευχάριστη και ο μαθητής ενθαρρύνεται στην προσπάθειά του
- αποτελεί κίνητρο για τον μαθητή να αγαπήσει το σχολείο, να συμμετάσχει άφοβα στην εκπαιδευτική διαδικασία, να ανακαλύψει εσωτερικά κίνητρα μάθησης
- υποβοηθάει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της σχολικής τάξης

Ποιοι παράγοντες διαμορφώνουν
το κλίμα της σχολικής τάξης;

Παράγοντες που επηρεάζουν τη δημιουργία παιδαγωγικής ατμόσφαιρας στην σχολική τάξη

Ποιες συμπεριφορές των μαθητών
θεωρούνται ανεπιθύμητες και προβληματικές;

Διαχείριση συμπεριφοράς \neq Μάθηση

Διαχείριση συμπεριφοράς = Προϋπόθεση της μάθησης

Ποιες είναι οι προσδοκώμενες συμπεριφορές
από τους μαθητές και πώς μπορούμε να τις
«διδάξουμε» στους μαθητές σε επίπεδο πρόληψης;

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

**Πρόληψη= έγκαιρη παρέμβαση
προκειμένου να σταματήσει κάτι πριν ακόμα εκδηλωθεί*

Διδασκαλία των προσδοκώμενων συμπεριφορών

- **Εξάσκηση με παιχνίδια ρόλων**
 - Πόσο προσωπικό χώρο να αφήνουν στους άλλους?
 - Ποιες μετακινήσεις επιτρέπονται μέσα στην τάξη?
 - Τι πρέπει να κάνουν στη διάρκεια της κατευθυνόμενης από τον/την εκπ/κό διδασκαλίας?
 - Πώς πρέπει να αντιδρούν στην ακατάλληλη συμπεριφοράτων συμμαθητών τους?

Καθιερώνοντας ρουτίνες

- Οι εκπαιδευτικοί καλούνται να διδάξουν διαδικασίες (Bohn et al., 2004).
- **Αποτελεσματικές οδηγίες= Διδασκαλία βήμα προς βήμα:**
 - Είσοδος στην τάξη.
 - Αποχώρηση στην τουαλέτα.
 - Τακτοποίηση αίθουσας.
 -

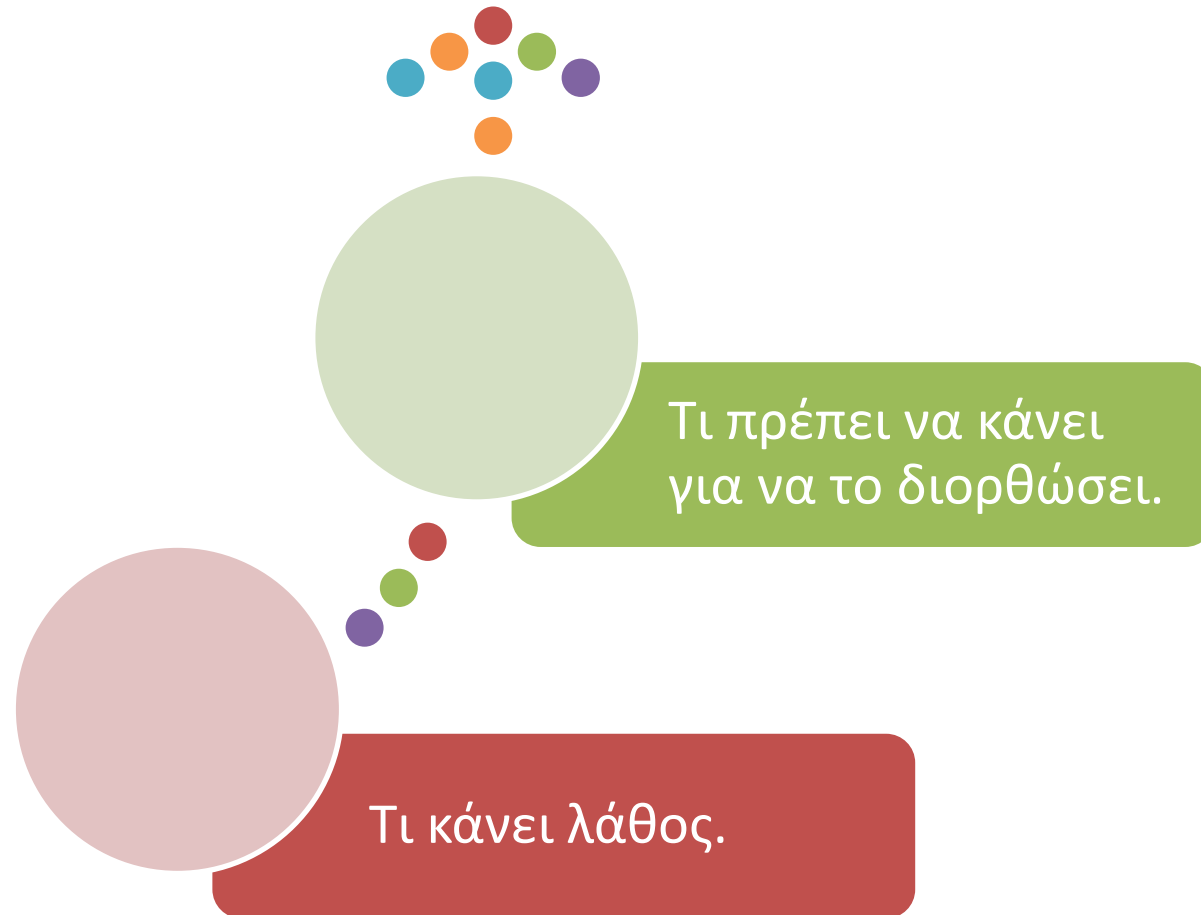
Διαδικασία 4^{ων} βημάτων (learning by doing)

1. Παρουσίαση
2. Επίδειξη
3. Εφαρμογή
4. Γενίκευση

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

Παροχή ανατροφοδότησης
στους/στις μαθητές/τριες για τη συμπεριφορά τους

Η καλή ανατροφοδότηση

Αποτελεσματικές επιπλήξεις

- Είναι **σύντομες**.
- Δίνονται **άμεσα, ήρεμα** και με μη συναισθηματικό τόνο.
- Συνδυάζονται με **βλεμματική επαφή** και στενή **εγγύτητα** με τον μαθητή.
- π.χ. Ο εκπαιδευτικός ακουμπάει την πλάτη της καρέκλας του μαθητή που μιλάει με τον συμμαθητή του και του δηλώνει χαμηλόφωνα:
«Πρέπει να γυρίσεις και να κοιτάξεις μπροστά σου τώρα»
(βλ. Καλή ανατροφοδότηση: 1. τι κάνει λάθος & 2. τι πρέπει να κάνει).

Πώς να παρέχουμε έπαινο;

Η ανατροφοδότηση πρέπει να είναι:

- Συγκεκριμένη
- Συναφής
- Ειλικρινής και αληθοφανής
- Σύμφωνη με το επίπεδο δεξιοτήτων των μαθητών

Παροχή επαίνου από συνομηλίκους

- **Βελτιώσεις σε:**
 - Θετικές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις
 - Συνεργατικές δηλώσεις

Παροχή επαίνου από συνομηλίκους:

Στρατηγική παρέμβασης με σημαντική μείωση προβλημάτων που διαταράσσουν την ομαλή λειτουργία της τάξης (Lambert et al., 2015)

Παραδοσιακό
«κάρφωμα»

The diagram consists of two large, dark red arrows pointing in opposite directions. The left arrow points to the left and contains the text 'Παραδοσιακό «κάρφωμα»'. The right arrow points to the right and contains the text '«Κάρφωμα» κατάλληλων συμπεριφορών'. The two arrows are connected at their inner ends by a white, ribbon-like shape that curves from the right side of the left arrow to the left side of the right arrow, suggesting a transition or a bridge between the two concepts.

«Κάρφωμα»
κατάλληλων
συμπεριφορών

ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΑΓΝΟΗΣΗ=ΑΠΟΥΣΙΑ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗΣ

- Όταν ένα παιδί κάνει λάθος χωρίς να προκαλέσει βλάβη, ίσως να μην χρειαστεί να αντιδράσουμε.
- Μερικές φορές η ακατάλληλη συμπεριφορά ενισχύεται από την αντίδραση του εκπαιδευτικού.
- Μια συμπεριφορά που δεν ενισχύεται θα τερματιστεί.
- Να συνδυάζεται με θετική ενίσχυση μιας εναλλακτικής δόκιμης συμπεριφοράς.

ΠΑΡΟΧΗ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

*«Παρέχουμε την προσοχή μας στους/στις μαθητές/τριες
ανά πάσα στιγμή και για οποιονδήποτε λόγο»*

Τι μπορεί να κάνει ο/η εκπαιδευτικός σε τάξεις
με υψηλότερα από τα συνηθισμένα επίπεδα
διαταρακτικών συμπεριφορών;

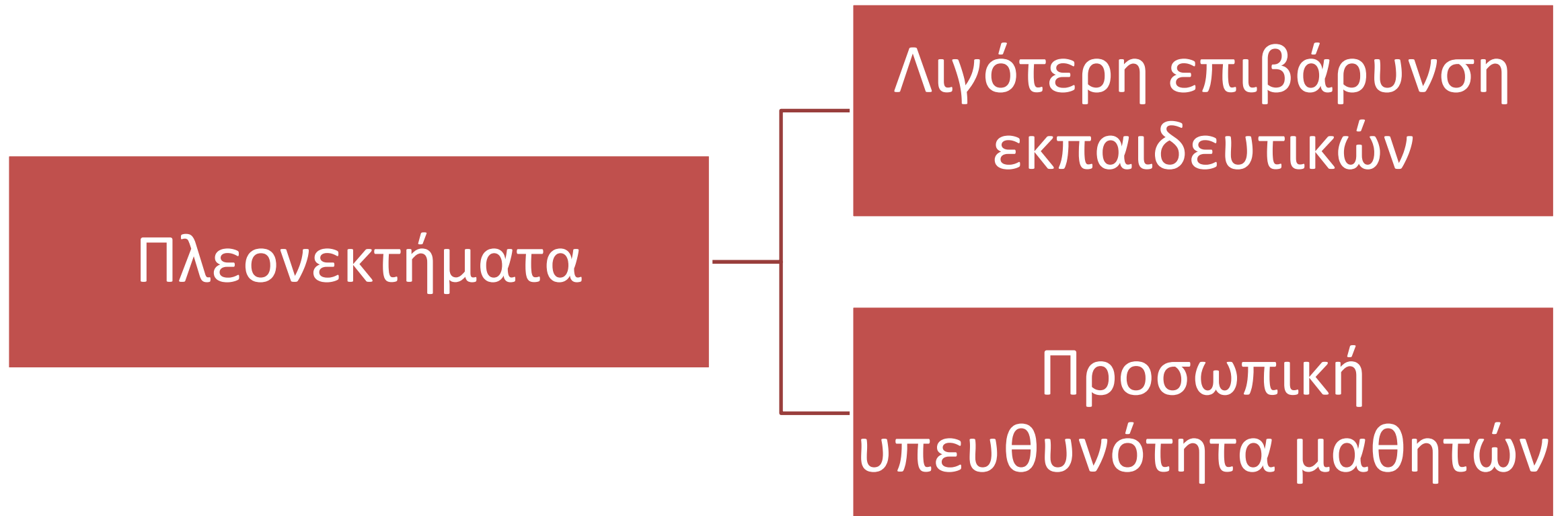
Εφαρμογή συστημάτων ανταλλάξιμων αμοιβών (*token economy system*)

- Η θετική λεκτική ανατροφοδότηση συνδυάζεται με την παροχή ανταλλάξιμων αμοιβών (*token*), **όπως μάρκες, αυτοκόλλητα κλπ.**
- Λειτουργούν ως ένα είδος συναλλάγματος για την αγορά διαφορετικών μορφών εξωτερικής ενίσχυσης.
- Αποτελούν ισχυρό **κίνητρο για τους μαθητές.**
- Παρέχουν απτή **υπενθύμιση στους/στις εκπαιδευτικούς** για επιβράβευση.

Σε ποιο επίπεδο;

- **Ολόκληρης της τάξης:**
 - Σταθερό σύστημα προσδοκιών για όλη την τάξη.
 - Δεν δίνεται περιττή προσοχή σε μεμονωμένους μαθητές.
 - Δεν ζηλεύουν κάποιοι μαθητές.
- **Ολόκληρου του σχολείου:**
 - Ευρύτερες προσδοκίες (π.χ. ασφάλεια, σεβασμός, υπευθυνότητα).
 - Όλα τα μέλη του προσωπικού του σχολείου είναι υπεύθυνα για την ενίσχυση των μαθητών.

ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ (*self-management*)

Πώς ενδείκνυται να πραγματοποιείται η αυτοκαταγραφή;

- **Λίστα ελέγχου/καταγραφής:**
 - ΝΑΙ/ΟΧΙ
 - ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ
- **Καταγραφή ανά χρονικά διαστήματα και σύγκριση με καταγραφές εκπ/κών**
 - Κλίμακα αξιολόγησης /βαθμολόγησης (στο τέλος της μέρας ή μιας χρονικής περιόδου).

STUDENT'S Behavior Checklist		
Safe Hands		
Quiet Voice		
Stay in Seat		
Calm Body		

Τροποποιήσεις αξιολόγησης της συμπεριφοράς των μαθητών

Καλή επιτυχία στην πρακτική σας άσκηση!